

KASSARIMAA

Nr. 2

detsember 1997

*On saabunud õhtu
See on aeg tagasivaatamiseks
See on aeg arupidamiseks
See on aeg andekspalumiseks
See on aeg tänamiseks.*

*Armas Kassari rahvas
Süüitame küünla. Teeme seda igaüks oma
kodus ent ometi kõik koos jõululaupäeva
õhtul kell üheksa. Aidaku see küünlaleek
juhtida meid üksteiseni.*

Kassari saar Eesti Saarte Kogus

Kassari saar võeti Eesti Saarte Kogusse vastu 29. juunil 1996. a. Käina vald tasus tänavu meie eest 1000 kroonise liikmemaksu. Kassari saare esindajana võtsin osa Eesti Saarte Kogu üldkoosolekust, mis toimus **Manijal** 27-28 juunil. Manija asub Liivi lahes Pärnu maakonnas. Sõitsime sinna Munalaiu sadamast paadiga. Manija on asustatud alles 30-ndatel aastatel kihnlaste poolt, kellele Kihnus ruumi polnud. Saar on pikk, kitsas ja lage. On palju kibuvitsa, mõned üksikud puud. Õitsvast kurerehast oli saare keskel olev mäeseljandik lausa roosakas lilla. Saarel on kümmekond peret. Tegeldakse kalapüügiga, peetakse mõnda veist ja lammast, kasvatatakse kartulit juurvilja, tehakse käsitööd. Meie elasime ainukeses turismitalus.

Üldkogul olid koos 13 saare esindajad, eestseisus ja kaastöönõukogu, regionaalminister Peep Aru, riigikogu liige Vambo Kaal ja palju külalisi, kokku 46 inimest.

Üldkogul tehti kokkuvõtteid viiest tegevusaastast. Eesti Saarte Kogus võeti algusest peale hoiak, et saarte kogust saagu saarte parlament ja see saab olema Eesti riigile partneriks. Algatati Saarte seaduse eelnõu 1993. a. See põhiliin takerdus. Saarte seadus on tänini vastu võtmata. Õnnestus käivitada Saarte programm, millest on 12 milj. saanud väikesaared (1000 elanikku). On loodud suhted Taani ja Soome väikesaarte ühendusega. Taanis on koondunud 27 väikesaart 5000 elanikuga. Neil on iga väikesaare kohta infoleht. Saartel tehakse kaugtööd arvutitega (ajalehe toimetamine, pimedate raamatute tegemine jne). Soomes on omavalitsused igal üle 250 elanikuga väikesaarel. Suvel kasvab nende saarte elanikkond 10 kordseks. Seal propageeritakse suveonnide ehitamist.

Üldkogul otsustati:

1. Võtta Pühalepa vald Eesti Saarte Kogu liikmeks;
2. Toetada Saaremaa Talupidajate Liitu 3000 krooniga saarte maanaiste ja taluperede II kokkutuleku korraldamisel;
3. Leppida "Saaremaa" maapäevade korral-

dajatega kokku ja saata kutse nendest osavõtuks Taani Väikesaarte Assotsiatsoonile.

4. Demokraatia jätkuprojektile otsida uut rahastajat.

Toimus arutelu teemal "Hariduse kättesaadavus väikesaartel". Eesti üheksal alalise asustusega väikesaarel (koos Kassariga) töötas 1996/97 õ/a kokku viis kooli, neist neli põhikooli Pranglil, Vormsil, Ruhnus ja Kihnus ning algkool Abruksal. Vilsandi lastele korraldati koduõpe ning Manija ja Kassari lapsed käisid koolis väljaspool kodusaart. Piirissaarel praegu kooliealisi lapsi ei ole. Kõik olemasolevad koolimajad vajavad remonti. Käimas on see saarte programmi toetusel Vormsis ja Kihnul. On vaja parandada ja kaasajastada õppevahendite (arvutid, tööõpetus jm.) baasi. Saarte elanikel on vaja täiendõpet. Koolid peavad muutma koolitus- ja infokeskseteks.

Haridusküsimuste detailsemaks käsitlemiseks otsustati moodustada kaks töörühma:

1. Koduõpetajate ja väikesaarte koolide töörühm.

2. Tiigrihüppe ja koolituskeskuste töörühm.

Kassari saar on Eesti Saarte Koguga seotud kahe ettevõtmisega. Eesti Saarte Kogu ettepanekul esitasime taotluse saarte programmile projekti "Kassari hariduse ja omakultuurikeskuse taastamine" rahastamiseks. 1997. a. oli meie projekt Hiiumaa Omavalitsusliidus paika pandud prioriteetide reas viimasel s.o. seitsmendal kohal. Selle tõttu raha me ei saanud. Loodame, et 1998.a. läheb meil paremini.

Eesti Saarte Kogu koostab Eesti saarte turismiinfo kohta teatmiku ja interneti lehekülje. Kassari Haridusselts sai sellesse lülitada ka Kassari saare turismiinfo. Loodame, et see esimene ühine reklaam saab olema alguseks saare elanike majandusalaseks ühistegevuseks. Hiiumaa Muuseum lubab lahkesti enda kaudu levitada Kassari saare turismiinfot. Olgem valmis seda kasutama.

T. Kopli

tamiseks. Võrratult ilusad olid lокkisvilla lambast õmmeldud kasukad, pleedid, vestid, sussid. Demonstreeriti ka lamba niitmist, toimus lambakoorte võistlus, kes pidid peremehe käsul lambaid siia sinna ajama. Tarkade loomade tegutsemist oli huvitav jälgida.

Saarel ringi sõites hakkasid silma veidi omapärase arhitektuuriga maakirikud, mis ilmes-tasid maastikupilti. Neid on saarel 92 ja iga kiriku ümber on koondunud oma külakogukond. Eriliselt kõitsid tähelepanu haruldaset tasaseks haritud hallika mullaga põllud, ilma kivideta ja künnivao lohkudeta. Ning samas imetlesime me lõputuid, korralikult paikapandud kiviaedu, mida oli rajatud nii põldude äärtele kui ka kadakaste mereäärsete rannakarjamaade piirideks. Oleks vist liiga suur unistus, et kunagi ka Kassarimaa kivivared rivistuksid sirgeteks piirdeaedadeks, mis ilmestaks meie ilusat saart hoopis rohkem kui okastraat.

Suureks üllatuseks oli meil ka teada saada, et Gotlandi metsades elab metsik hobune, umbes 100 pealine kari.

Käisime ka tuulegeneraatorite väljal, kus lehvitab oma tiibu 75 "valget inglit", üle Gotlandi on neid 100 ringis. Nendest saadav energia moodustab 10-12% kogu saare energiavajadusest. Ehitatud on nad talunikelt renditud põllumajanduslikuks otstarbeks kõlbmatutele maatükkidele, nii on ka talunikel neist tulu. Pooleli oli viie tuulegeneraatori ehitamine kat-seliselt merre, kaldast 3 km kaugusele.

Külastasime mitmeid külakogukonna maju ja teabetubasid, kohtusime küla ettevõtlike inimestega. Nägime kui palju on külarahval omal võimalik kohapeal ära teha. Vaja on julget pealehakkamist ja kogu külarahva aktiivset kaasalöömist. Samuti on neil rannakülades nagu meilgi väga palju mandirahva suvilaid, millega rahva arv külas suviti mitmekordistub. Seda ajude sissevoolu linnadest kasutatakse ara ka külade arengus, samuti saadakse sealt materiaalset toetust, kuna raha liigub siiski mandril rohkem kui saarel.

Mis Gotlandil meile eripärast, on kahekor-ruselised loomakasvatushooned (mitte laka-pealsed nagu meil). Ülemist korrust kasutatakse söödahoidlana.

Üldse hakkas silma üldine puhtus ja korraar-

mastus. Korra taluõued ja talumajad, hooldatud põllud, tasased teed ja puhtad teeääred. Mitte kusagil ei silmanud me teepeenardele mahav-isatud tühja taarat või muud prahti. Nägime ka autoturistidele rajatud suuri motelle ja karavan saraisi rannikul, kuid mitte kusagil maal mitmekordseid karp-maju. Ehitamisel peetakse rangelt kinni traditsioonilisest arhitektuurist, et säiliks kohalik omapära.

Kui minu käest enne Gotlandile sõitu keegi küsis, et mis sa sinna Gotlandile lähed, vastasin naljatades, et käiakivi tooma. Oleme ju kõik lugenud, kuidas meie esiisad Gotlandilt käiakive toomas käisid. Ja minu naljaga visatud lause saigi tõeks.

Ajalimiidi puudumisel ei olnud meil program-mis ettenähtud külastada käiatöökoda ega sealset kivimuuseumi (asuvad Lõuna - Gotlandil), pealegi oli muuseum seoses turismi-hooaja lõppemisega juba suletud. Kuid tänu meie lahketele võõrustajatele, kes meie soovile vastu tulid, sai see külastus siiski teoks. Pea igaüks meist tõi sealt kaasa kes vähema, kes suurema käiakivi või luisu ning õnnelik omanik avaldas lootust, et ehk saavad jälle kord teoks asjalikud kaubandussuhted meie saarte vahel nagu kunagi ennevanasti.

Muljeid Gotlandi reisist on palju ja ega kõiki ei jõuagi siia kirja panna. Sealviibimise ajal tegid võõrustajad meile ettepaneku korraldada järgmisel suvel Gotlandil Saaremaa - Hiiumaa päevad, kuhu saaks sõita 300 - 400 saarlast hiidlast. Loodame, et see teoks saab.

Lõpetuseks tahaks öelda, et reisist jäid väga head muljed. Oli paljutki mida kõrvataha panna ja silmaga vaadata. Oli ilus loodus, oli saarele omane vaikelu, turvatunne, imeilusad sügisesed ilmad.

Oli Gotlandi Lammas, keda reklaamiti ja kes ise ennast reklaamis (lambakarjad teeäartes). Oli lopsakas luuderohi mida jätkus nii metsa alla ja puude otsa, kui ka linnaparkidesse ja lin-namuuridele õitsema ja isegi tuppa lillevaasidesse.

Ja sõbralik ning külalishalke Gotlandi rahvas. Gotlandilt tõi kaasa ka reklaambrozüüri ja kirjandust, millega võib edaspidi tutvuda seltsi raamatukogus.

L. Kääramees

Külakogukonna Arendamise Projekt Gotland - Saaremaa - Hiiumaa

Selle projekt raames toimus planeeritud õppereis Gotlandile külakogukonna arendamise koolituskursuse grupiga 25 - 28 septembrini k.a. Grupis oli 28 saarlast ja 4 hiidlast. Hiidlastest käisid Gotlandil Viktor Rõbtsenko, Tiit Alas, Raivo Kokla ja allakirjutanu. Programmi korraldas Gotlandi Kommuun, kes tasus ka kõik meie reisikulud. Programm oli väga huvitav ja sisutihed, nii et ööbimispaika jõudsime alati alles hilisõhtul ja ärasõidupäeval lükkus väljalend veerand tundi edasi.

Vastuvõtt oli väga soe ja sõbralik ning kõik need päevad oli meil tõlgiks sõbralik väliseestlane proua Riina Noodapera.

Gotland on 125 km pikk ja 50 km lai 58 tuhande elanikuga päikese, ilusa ilma ja supluse saar keset Läänemerd. "Pealinnaks" on vana hansalinn Visby, mis asub saare läänerrannikul ja kus elab 37% saare elanikkonnast s.o. 22 tuhat. Kuid Gotland on turismisaar ja suvel külastab Gotlandit ~600 tuhat turisti. Tulevikuvisioon on vastu võtta 1 miljon turisti.

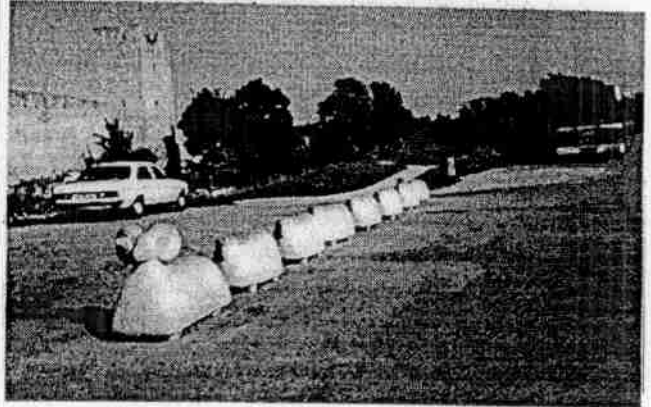
Esimesel päeval oligi meil tutvumine Visbyga. Eriti meeldejäädv oli jalutuskäik vanalinnas, mis on ümbritsetud vana, kuid korrasoleva linnamüüri ja vaatetornidega. Selle kitsastel tänavatel jalutades kangastusid silme ees ajaloolistest raamatutest loetud hansakaupmeeste ja käsitöölise elu-olu. Teejuhiks vanalinnas oli lalialdaste teadmistega väliseestlasest kohalik vanahärra.

Visbi on ka ülikoolilinn. Siinses ülikoolis õpib 800 üliõpilast. Tulevikus tahetakse seda veelgi laiendada. Loomulikult ei leidu 58 tuhande elanikuga (Saaremaa 48 tuhat) saarel niipalju üliõpilaskandidaate, vaid neid tuleb siia ka mandrilt. Eriti populaarne on siin arheoloogia teaduskond, kuna praktikale pole vaja kusagile kaugele sõita.

Visbi, nagu kogu saargi, oli väga puhas, inimesed sõbralikud ja rahulikud.

Gotlandi maarahvas tegeleb köögivilja, kartuli, suhkruppeedi ja loomasõõdaks mineva teravilja kasvatamisega. Kasvatatakse ka maisi, mille valminud tõlvikuid võis laadal osta.

Loomakasvatuses on tähtsal kohal lammas, samuti piimatootmine ja rannaniitude korrahoidmiseks sissetoodud vähenõudlik lihaveis, kes oli väga pika karva ja suurte sarvedega.

Nägime teeääres ka jaanalinnu farmi, kuid kahjuks ajalimiit ei lubanud sellega lähemalt tutvuda.

Piimast valmistatakse kohaliku juustu, mida saime igal hommikul ise juustunoaga suurest kerast oma rõtsaiale tõmmata. Oli maitsev küll!

Gotlandi lammas on halli värvi, pehme villaga (karjades oli näha ainult üksikuid valgeid) ja karjatatakse teda aasta ringselt väljas. Lammas on Gotlandi vapiloom ja esimest aastat toimus seal lambafestival, millest ka meil õnnestus osa saada. Festival kestis nädal aega, mille raames toimusid vastavasisulised loengud, õppepäevad, konverentsid. Festivali kulminatsioon oli suur sügislaul ja õhtul sellele järgnenud suur pidu külates. Ühest sellisest võtsime ka meie osa. Toimus see suures spordihallis, mis oli täis pikki laudu. Söödi maitavat, auravat lambapraadi ja selle tõid peosaali valgetes põlledes noormehed otse ahjust võetud suurtel pannidel. Aktiivselt käidi ka tantsupõrandal. Sellised peod toimusid üle saare ja idarannikul nägime isegi selleks otstarbeks ostetud ja püstitatud suurt tsirkusetelki.

Laadal oli lammas esindatud nii elusalt kui ka kõikvõimalike toodetena nii lihast, nahast, kui ka villast. Samas sai ka degusteerida maitsevaid lambaliha vorstikesi, hautisi ja praade. Ka võis huviline kaasa võtta retsepte lambaliha valmis-

Kadripäev

Oleme novembri kuus harjunud kadripäeva pidamisega. Tavaliselt minnakse siis kadripäeval kadrit jooksmas. Käiakse iga ukse juures, eelkõige tuttavate ja siis ka võõraste juures. Kindlasti ootavad kadrisid just vanemad inimesed. Ma arvan, et nendele teeb see suurt rõõmu kui keegi neid kadripäeval meeles peab.

Paljud ootavad kindlasti kadrisid. Aga alati ei kipu nad just tulema. Ilmselt kardavad, et tuntakse ära ja pärast ei julge teistele otsagi vaadata. Või siis peetakse ennast liiga vanaks, et veel kadrit jooksmas minna. Kuid minu arust sobib kadriks igas vanuses inimene. Oled sa poiss või tüdruk, sellel küll vahet pole. Vanasti käidi ju terve perega jooksmas. Kindlasti oli siis neil palju lõbusam ja ka lastel oli kergem kaasa teha. Kuid nüüd vaevalt keegi oma vanematega õhtul kadrit jooksmas lähaks ja siis veel nendega laulaks või tantsiks. Emadel -isadel poleks arvatavasti selleks aegagi.

Paljud lapsed, kes kadrit jooksmas lähuvad, jooksevad ikka selle pärast, et midagi saada. Vähe on neid, kes pöörab rohkem tähelepanu kostüümile ja kavale. Riietusi on ju mitmesuguseid. Kadrit jooksmas käiakse heledate riietega. Kuid seda annab ju huvitavaks teha, kui ainult viitsimist on.

Ja kava- kui lihtsalt mõni laul on paberi pealt maha vuristatud, või luuletus pikkade mõt-tepausidega loetud, siis ei jäta see just head muljet.

Tihti peale ei jõuta midagi ette valmistada. Kadripäev tuleb alles viimasel minutil meelde. Siis jääbki esitus kuidagi poolikuks.

Palju oleneb ka inimesest, kelle juurde kadrid on tulnud. Kui näiteks esinemise ajal ei kuulata või vaadatakse telekat ja tehakse veel midagi muud, siis ei tahakski sealt perest midagi vastu võtta.

Varsti on lähenemas juba jõulud, aga kadripäevast on meil head mälestused.

Mari

Leiger tuli koju

Hiiu vägilane Leiger on aastasadu siit ära olnud ja üksnes hiidlaste põlvest põlve kestnud pärimustes edasi elanud. Lõppeva aasta hilissügisel leidis ta aga taas kodutee üles ja otsustas paigaks jääda. Oma asupaigaks valis ta Sääre tirbi teeotsa Kassaris. Eks ole Sääre tirp ju tema enda poolt noorusõhinas alustatud tamm, mida mööda ta kuiva jalaga Saaremaale Tõllu juurde sauna pääseda lootis.

Ka Tõllul oluks mugav sama teed pidi Kassaris õunte järel käia. Sellel plaanil ei olnud aga saatuse poolt määratud teoks saada. Küllap oli plaanide luh-tumine üheks põhjuseks, miks Leiger nii pikaks ajaks Hiiumaa tolmu jalgelt pühkis.

Nüüdseks on tema rändamised rännatud ja elu-targa mehena võib ta praegusel praamides, lennukite ja interneti ajastul vaid mõnusa muhelusega oma nooruspõlve vallatustele vaadata, kaht väsinud saar-last turjal hoides.

27. oktoobri krõbekülmal hämarduval õhtupoolikul kogunes Kassari rahvas Leigrit tema kojutuleku puhul tervitama. Hiiumaa Muuseumi direktor Urmas Selirand raakis kokkutulnuile sellest, kuidas pikkade otsingute ja eksiarvamuste kiuste Leigrile siiski see parim ja õigeim asupaik leiti. Kunstnik Ants Viidalepp pajatas oma kauaaegsest tuttavast skulptor Kalju Reitelist, kes Leigri kuju ja hinge pronksi valas. Et usk sõna jõusse on eestlaste seas ikka tugev olnud, sai vägilane ka järgmiste sõnadega paigale kinnitatud:

Hiidlaste hiiglasele.

Et oled tulnud, pead ka jääma.

Hoidku ja kaitsku Sind nii heas kui halvas

tõrvakõplase tõsidus.

vandiraiuja visadus.

vesihiidlase vagadus.

kohvilähkri kavalus.

hobuhiidlase hoolitsus.

odratolguse osavus.

ehthiidlase ehedus.

Rabasaarel

Kassari saare uudishimulikud võtsid kätte ja sõitsid oktoobri algul, täpsemalt neljapäeval, 2. oktoobril Rabasaarele. Kas olid need uudishimulikud? Leonora Kääramees, Heli Tuisk, Ülle Lorits, Kalju Hülbg, Tõnis Niimann ja Aivar Lorits. Üldse olime seal kursusel üheteistkümnene. Kaks tüdrukut olid Haapsalust, üks mees Rõugest ja veel üks daam, kahjuks ei mäleta kust kohast. Üks daam liitus meiega teisel päeval. Enamus meist kuulis sellisest kohast esmakordselt. Mis koht see siis selline on? See on Lehtse külje alla rajatud õppekeskus. Lehtse rabas toodeti kunagi turvast. Sellest perioodist on järele jäänud majad, milledes turbatootjad elasid. Tegemist on küllalt suure hoonete kompleksiga, kuhu kuulusid kunagi ka klubi, saun ja pood. Suurem osa neist hoonetest on praktiliselt kasutusest jäänud, neis elasid ja elavad mõnedes veel praegugi inimesed, kes pole saanud Eesti kodakondsust. Seda hoonete kompleksi taotles oma kätte Mall Tamm, et rajada sinna õppekeskus. Sellega oli Lehtse vald rõõmuga nõus ja nii see õppekeskus seal rabasaarel tekkiski. Meie läksimegi uudistama, mis seal tehakse. Vastu võeti meid perenaise poolt isiklikult avasüli ja juhatati kohe magamiskohad kätte. Ruumi oli selleks laialt, kuid me olime kokkuhoidlikud ja kolisime naised ühte tuppa ja mehed teise. Kes neid ülearuseid tube ikka kütta oleks viitsinud. Meeste toa ahi ajas küll suitsu sisse, kuid ka sellel oli oma positiivne külg. Nimelt võis Tõnis julgelt toas suitsu teha, kuigi oli ainuke suitsumees. Siis pakuti meile suure laua ääres kuuma teed ja kohvi ning õppetöö läks lahti. Peab kohe ütleva, et hindeid meile ei pandud, nii et kahtesid me koju ei toonud. Esimeseks lektoriks oli proua Tiiu Väinsaar, kes rääkis meile haigustest ja ravist taimede abil. Õppisime ka salvide ja tinktuuride valmistamist. Siis tegime igaüks omale lõhnakotikese ja marssisime sauna. Lõhnakotikesed olid kotikesed, milledes igaüks korjas kõikvõimalikke taimi ja lehti, et pärast sauna ennast sellega üle hõõruda. Et lõhnab pärast hästi ja kasulik ka. Saunas õppisime presside tegemist. Tõnis lubas selleks lahkelt oma

põlve ja selle ümber kobaras koos me selle töö selgeks saimegi. Pärast sauna rääksi proua Mall Tamm meiega juttu ja nii see aeg kärmelt kulus ja kätte jõudis öö. Hommikul hakkasime jälle koos proua Mallega pihta. Ta rääkis meiega värvidest ja üldse värvusteraapiast, värvide mõjust inimestele ja nende meeleoludele. Ta joonistas meile igaühele iseloomakese, mille me pärast ära pidime värvima. Selle järgi proua Mall rääkis, milline iseloom kellelgi on. Värvida saime üsna kõvasti ja see oli lõbus. Siis tuli proua Heli Laido meile rääkima haiguste ravist massazi abil, millest Tõnisel jäi kõige teravam elamus, kuna tem aoli patsiendiks, kelle peal ette näidati kuidas teha. Masseerisime siis üksteist ja katsusime meelde jätta, et sellega ka oma koduseid kiusata. Siis olime jälle koos proua Mallega ja seejärel öörahu. Laupäeval tuli meile rääkima härra Lembit Kuulberg, kes rääkis Hiina meditsiinist. See oli päris põnev, kuigi nõeltega torkida keegi ennast ei lasknud. Küll aga nägime ja mõni ka tundis, kuidas punkte kehal soojendatakse. Tegime ka kehalisi harjutusi, mis tervisele väga kasulikud pidid olema. Peagi jõudis kätte lõuna ja hiidlastel läks kiireks. Nimelt pole laupäeviti see praamiliiklus eriti kiita ja järgmise öö tahtsime igaüks oma voodis veeta. Jätsime perenaisega südamlikult hüvasti, kallistasime teda tugevasti ja siis teele. Üldse kallistamine on üks põnev asi ja oli nagu veidi unarusse vajunud. Pärast lahkudes proovisime omavahel ka kallistada, päris mõnus oli. Eriti mõnus oli Haapsalu tüdrukuid kallistada. Koju jõudsime viperustete ja rõõmsa tujuga. Vähemalt mina jäin väga rahule, ma loodan et ka teised. Mall kutsus meid jälle sinna tagasi ja eks sinna Rabasaarele või ju kõik minna, kellel selleks viitsimist ja lusti on.

Aivar Lorits

- 11 sept-27 nov. Külavanema koolituse kursus
Paslepa Rahvakoolis Noarootsis.
Osavõtjad Tiiu Kopli, Merike
Niimann, Leonora Kääramees,
Kalju Hül, Rein Kuivonen.
- 25 sept. Külakogukonna Arendamise
Projekt. Gotland - Saaremaa -
Hiiumaa.
- 2 - 4 okt. "Talve tasakaalu kursus"
Rabasaares. Osavõtjad Ülle ja
Aivar Lorits, Kalju Hül, Heli
Tuisk, Leonora Kääramees,
Tõis Niimann.
- 16 - 18 okt. Eestimaa Külade II Maapäev
Otepääl. Osavõtja: Merike
Niimann
- 24 - 25 okt. Leigri kuju avamine.
- 30 okt. - 18 dets.
Koolituskursus Kärklas "Tuurus"
Osavõtjad: Merike Niimann,
Heli Tuisk, Vello Vann, Raul
Elmi.
- 20 nov. Seltside infopäev Emmaste vallas.
Osavõtjad Merike Niimann, Heli
Tuisk.
- 28 nov. Vallamaja saalis Käina valla küla-
vanemate, seltsijuhtide ja kõigi
küla elust huvitatute
kokkusaamine. Osavõtjad Aivar
Kääramees, Vello Vann, Linda
Tikk, Ulvi Uusaja, Tiiu Kopli,
Merike Niimann, Heli Tuisk.
- 17 nov. - 6 dets.
Raamatukogu ruumide remont
seltsimajas. Osavõtjad Tiit
Lige ehitusbrigaad, Jaanus Risti,
Aivar Kääramees, Aidar
Kääramees

Kassari saare turismiinfo 1998.a.

Sadamad	Orjaku sadam 97 125 Kassari sadam 97 136
Turismiinfo	Hiiumaa Muuseum 97 121
Majutus	Lindpere puhkemaja 921 94; 9 2124 Lõokese õpilasmajutus 92107 Mäeotsa talu suvemajad 97 121 Vesigari puhkemaja 963 30; 97 121 Vetsi tall 97 219; NMT 25 254 381
Kämpingud, tellimine	L. Kääramehe kämping 97 159 Mäeotsa talu 97 120 Kassari seltsimaja paargu 97 121 Laagriplats Piibunina Sääretirbi parkla
Toidupoed	Luige poe kauplus 97 110 Luige poe kiosk rannas 922 45 Mõisa pood 97 182
Toitlustus	Mõisa baar 97 210 Vetsi tall 97 219
Bussid	Aivar Lorits 97 146
Paadilacnutus	Vello Vann 97 196
Ratsutamine	Ristitee talu 97 102; NMT 25 083642
Õngitsemine. kalapiüügiarustus	Vello Vann 97 196

pärishiidlase püsivus.

Hoia meid ja ole hoitud.

Noored kassarlased Joosep ja Taavet Tikk pakkusid kokkutulnuile Kassari "firmarooga" - õunu. Vanemad kohalolijad tervitasid kojujõudnud Leigrit küünlaleegi ja ühislauluga "Mu isamaa armas".

Loodame kogu südamest, et Leiger jäi vastuvõtuga rahule ja et nii temal kui meil kõigil on edaspidi siin kodune ja turvaline olla.

Maris Varik.

Kassari rahvas 1997 a.

12 juuni Seltsijuhtide infopäev. Osavõtja Merike Niimann

14 juuni Alustatakse paargu ehitust.

Juhendaja Albert Mäns.

Õpipoisid: Ville Niimann, Taavi Tamm, Kalev Uusoja

18 juuni Kassari Haridusseltsi juhatus kohtub vallavanemaga.

26 juuli Loterii kiigepeol. Viis läbi Varje Nurs.

28 - 29. juuli Eesti Saarte Kogu üldkogu Manilaiul. Osavõtja Tiiu Kopli

8 - 10 aug. Rahvaõpistute ja Rahvaulikoolide Seltsi suvelaager Ida- Virumaal Remnikul. Osavõtja Merike Niimann

13 aug. Kassari Haridusseltsi üldkoosolek.

16 - 18 aug. Vabaharidusliidu II suvelaager Harjumaal Andineemes. Osavõtja Merike Niimann

27 aug. Presidendi tervitamine Jaan Krossi ja Ellen Niidu suvilas. Osavõtjad Tiiu Kopli, Maarja ja Merike Niimann, Liisi ja Miina Kääramees.

30 aug. Paargu avamine. Suvelõpupidu seltsimaja õuel

Kassari Haridusselts jätkab projekti "**Tunne oma kodukanti**". Soovime, et sellest võtaksid osa eelkõige meie saare noored

Töid hinnatakse kahes vanusegrupis:

1) 13 a. ja vanemad täidavad kodu-uurimise ankeete Kassari saare talude ja suvekodude kohta.

2) kuni 13 a. kirjutavad teemal "Tähtpäevad minu kodus", mis koosneb viiest kirjeldusest:

- mardi- või kadripäev
- jõulud
- emadepäev
- jaanipäev
- minu sünnipäev

Soovi korral võib ühe neist tähtpäevadest asendada kirjeldusega mõnest muust Sinu kodus tähistatavast päevast

Tööde esitamise tähtaeg on **31. 03 1998**

Vaatamisväärsused	Hiiumaa Muuseum 97 121 A. Kalda majamuuseum Kassari kabel ja kalmistu Männi talu kollektsioon aed, istikute müük 97 131 Orjaku loodusrada Sääretirp
WS, dušš	Ristitee talu 97 102 NMT 25 083 642
Telefon	Orjaku sadam
Auto remont	Hiiu Tours Consulting 97 104
Jalgratta remont	Uno Tamm 97 171
Karusnahkade parkimine	Tõnis Niimann 97 181
Med. teenendus	perearst Marje Vann 97 196; 925 83 Ülo Lember 97 199; 925 88 NMT 25 232 484
Väikeloomade arst	Maie Vikerpuur 97 231
Veterinaarabi	Kalju Hülge 97 118; 9 25 56 Ülo Tamm 97 173; 925 56

Külavanemaks valiti:

Esikülas	- Raul Elmi
Kassaris	- Tiiu Kopli
Orjakus	- Aivar Kääramees

Teated

24 dets. kl. 10.00	Kassari Pühapäevakooli laste jõulupidu seltsimajas
kl. 10.30	Jõulujumalateenistus Mäeltse kabelis
kl. 12.00	Jõulujumalateenistus Kassari kabelis
kl. 13-st	Jõuluvana külastab Kassari saare kodusid.
25 dets. kl. 10.30	Aastalõpu jumalateenistus Mäeltse kabelis.
26 dets. kl. 13.00	Teise jõulupüha jumalateenistus Kassari kabelis
kl. 20.00	Kassari rahva jõulupidu seltsimajas.
28 dets. kl. 10-13	Hiiumaa Muuseumi jõuluüritus "Vabrikutöölise jõulurõõm". Algas igal täistunnil Vaemla villavabrikust; 2. Kangavabrik (Kassari seltsimaja) 3. Meremehe kodu (muuseum) 4. Jõuluvana koda (Piibuninal)
31 dets. kl. 13.00	Aastalõpu jumalateenistus Kassari kabelis
3 jaan. kl. 12.00	Külaseltsi "Muhv" laste näiteringi esituses etendus "Sabaotsakesed". Pärast mängud ja tants.
21. veebr.	Konverents "Käina valla hariduselu läbi aegade" Käinas, Mäe tn. 2

Armas Kassari rahvas

Nüüd, kus taasavame Kassari raamatukogu ning soovime taaselustada Kassari seltsielu, paluksin vastata järgmistele küsimustele:

1. Kas külastaksite Kassari raamatukogu

Jah ☐

Ei ☐

Võib-olla ☐

2. Millal oleks Teile sobiv nädalapäev ja kellaaeg, et külastada Kassari raamatukogu?

esmaspäev	10-13	13-16	16-18
teisipäev	10-13	13-16	16-18
kolmapäev	10-13	13-16	16-18
neljapäev	10-13	13-16	16-18
reede	10-13	13-16	16-18
laupäev	10-13	13-16	16-18
pühapäev	10-13	13-16	16-18

3. Missugused ajalehed/ajakirjad olete tellinud uueks aastaks?

4. Missugused ajalehti/ajakirju loeksid meeleldi Kassari raamatukogus?

Hiiumaa, Hiiu Leht, Sõnumileht, Päevaleht, Eesti ekspress, Maaleht, Postimees, ...

Kodukiri, Kroonika, Ajakiri, Eesti naine, Ilutegija, Käsitööleht, ...

5. Kas Teie või Teie pereliikmed osaleksid Kassari näiteringis?

Teie	Jah ☐	Ei ☐
Teie abikaasa	Jah ☐	Ei ☐
Laps/lapsed	Jah ☐	Ei ☐

6. Kas oleksite nõus osalema täiskasvanute täienduskoolitusel?

Kassari raamatukogus	Jah ☐	Ei ☐
Väljaspool Kassarit	Jah ☐	Ei ☐

7. Missuguste huvialaringide töös osaleksite?

Käsitöö, õmblemine, aeroobika, bridz, rahvatants, laulmine, ...

8. Missugused loenguteemad Teid huvitaksid?

maareform, raamatupidamine, turism, tervisehoid, aiandus, ...

9. Kas Teie	Jah	☐	Ei	☐
Teie abikaasa	Jah	☐	Ei	☐
Laps/lapsed	Jah	☐	Ei	☐

oleksite huvitatud arvuti kasutamisest ja õppimisest?

Küsimustik aitab paremini kavandada Kassari raamatukogu ja seltsi tööd
 Kui Teil on raamatuid, mida te soovite anda Kassari raamatukogule, siis võtke ühendust
 tel. 97 176 Heli Tuisk

Täname
 Kassari Haridusselts

Täidetud lehed lõigake välja ja toimetage lähimasse Kassari saare kauplusesse või andke
 postiljoni kätte.